

ACC. N:R M. 15904:1-2.

Landskap: Blekinge Upptecknare: Ellen Swanström, Malmö
Härad: Briälvne Berättare: Ingemar Nilsson
Socken: Heälsaryd Berättarens yrke: fishare
Uppteckningsår: 1962 Född år 1872 i Styrso, Heälsaryds m.

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

Lägner och folket om män. s. 1-2.

LUF 118

9/6-62

Skriv endast på denna sida.

Sågner och folkstro om månen.

Månen benämndes alltid som halv, såväl ny-
som halv och fullmåne. Gubben i månen
var mest en skämtsam benämning, f. ö. inga
sågner därom och inte heller om nymånen.

Uppst. har aldrig hört berättas något om att det
lagits varsel av månen vid födsel eller giftermål.
Förmat i fråga om t. ex. kor, en ko som var till
tjur på "nyen" när månen var i ny blev säkrat
med halv och om hon vid kalvingen gick över de
uträknade 40 veckorna hette det: "nu kalvar hon
inte förrän månen blir halv eller full eller det blir
nyföddning." Förändringar i vädret blev väntades
när det var månshifte. Måndrag; mycket om-
talat av sjömän, det var de som seglade på
vårmen"-propikerna som kunde råka ut för
det om de somnade i månshuvel drag
ausiklet snett. Om det hände skulle det gå

att s. a. s. vända den andra kinden till och
låta månen dra avsikten rätt igen. Det
framngavs emellertid ingen som gjort så.

Nypt. fräddrar brukade låta sin en gammal
sjökapten i Karlskrona som var smed i av-
siktet av måndrag. Den sjöman har berättat
att när han seglade på värmen fick de till-
sägelse att inte sova på däck i månskin
då kunde de bli blinda. Nyårsny var det ny
som kändes tidigast 8 dagar efter "gamla jul"
kattandagen. Som väderleken var i nyårs-
nyet skulle den bli de 2 nästföljande också.
Nypt. mor som höll fast vid gamla seder, sade ej
något bekräftande vad man gjorde el. dyl. när
man såg nyårsnyet första gången. Inte heller
något särskilt man skulle göra, niga för ny-
månen, aldrig brukat. Inget särskilt sagt om
månförmärkelser, dess orsak eller var han.